

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 10Co/4/2026
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1614203532
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Kučerová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2026:1614203532.4

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Kučerovej a členov senátu Mgr. Jany Janics Bajánkovej a JUDr. Maroša Maškoviča v právnej veci žalobcov: 1/ D.. P. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., P. Q. XX, 2/ F.. A. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., Ľ. G. X, 3/ J. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., A. X, 4/ T. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. Č.. XX, 5/ H. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., Q. X, 6/ F. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., Q. U. XXF, 7/ F.. L. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., X. XX, 8/ P. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., Q. XX, všetci právne zastúpení: JUDr. Miroslav Kučera, advokát, so sídlom Krajinská 30, Bratislava, 9a/ D.. I. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., Ž. XXXX/XX, 10/ P. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., U. XX, právne zastúpený: JUDr. Miroslav Kučera, advokát, so sídlom Krajinská 30, Bratislava, 11/ X.. P. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., O. XX, proti žalovaným: 1/ V. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., L. XXX, 2/ M. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., L. XXX, o vydržanie práva prechodu cez pozemok, o späťvzati žaloby žalobcov 1/ - 8/ a 10/, po rozhodnutí Okresného súdu Malacky zo dňa 09.10.2025, č. k. 5C/186/2014-913, takto

rozhodol:

I. Späťvzatie žaloby sa nepripúšťa.

II. Žalovaným 1/, 2/ sa voči žalobcom 1/ - 8/ a 10/ nárok na náhradu trov druhoінштанčného konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1/ Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 09.10.2025, č. k. 5C/186/2014-913 žalobu zamietol (I. výrok); zamietol návrh na prerušenie konania (II. výrok); konanie žalobkyne 11/ voči žalovaným 1/, 2/ zastavil (III. výrok), žalovaným 1/, 2/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % vo výške, o ktorej rozhodne samostatným rozhodnutím (IV. výrok).

2/ Bližšie ozrejmil, že žalobcovia sa žalobou podanou dňa 26.03.2014 domáhali vydania rozhodnutia, ktorým by súd určil, že ako vlastníci, prípadne spoluvlastníci svojich nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území B., vydržali právo prechodu peši i povozom cez nehnuteľnosti vedené na LV č. XXX v katastrálnom území B., parcela číslo: XXXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 533 m2, parcela číslo: XXXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 353 m2, ktorých bezpodieloví spoluvlastníci sú žalovaní 1/, 2/ tak ako to bude vyznačené geometrickým plánom znalcom z odboru geodézie a kartografie. Vychádzal zo skutkových zistení, že žalobcovia 1/, 2/ a 11/ sú podieloví spoluvlastníci nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru v katastrálnom území B.; žalobcovia 1/, 2/ a 3/ podieloví spoluvlastníci nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru v katastrálnom území B.; žalobkyňa 4/ výlučnou vlastníčkou nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru v katastrálnom území B.; žalobkyňa 5/ výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru pre katastrálne územie B.; žalobcovia 6/, 7/ sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru pre katastrálne územie B.; žalobca 8/ je výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru pre katastrálne územie B.; žalobca 9a/ je výlučným

vlastníkom nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru pre katastrálne územie B.; žalobca 10/ výlučným vlastníkom nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru pre katastrálne územie B. a žalobkyňa 11/ je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru v katastrálnom území B.. Z LV č. XXX pre katastrálne územie B. ďalej súd prvej inštancie skutkovo zistil, že žalovaní 1/, 2/ sú bezpodieloví spoluvlastníci nehnuteľností vedených na LV č. XXX v katastrálnom území B., parcela číslo: XXXX/X - trvalé trávne porasty o výmere 503 m², parcela číslo: XXXX/X - trvalé trávne porasty o výmere 1865 m², parcela číslo: XXXX/X - zastavané plochy a nádvoría o výmere 203 m², parcela číslo: XXXX/X - zastavané plochy a nádvoría o výmere 132 m², parcela číslo: XXXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 533 m², parcela číslo: XXXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 353 m², rodinný dom súpisné číslo: XXX stojaci na parcele číslo: XXXX/X, teraristický skleník súp. č. XXX stojaci na parcele číslo: XXXX/X v pomere 1/1 k celku. Žalobcovia svoju žalobu založili na tom skutkovom tvrdení, že buď oni alebo ich právni predchodcovia využívali a využívajú ako jedinú prístupovú cestu na svoje pozemky pešo aj dopravnými prostriedkami nehnuteľnosti v súčasnej dobe vedené na LV č. XXX v katastrálnom území B., parcela číslo: XXXX/XX a XXXX/XX vo vlastníctve žalovaných; pričom v súčasnosti nemôžu riadne využívať prístup k svojim nehnuteľnostiam pre postoj žalovaných.

3/ Zo Stavebného povolenia vydaného Okresným úradom Malacky, odbor životného prostredia Č.j.: Ž.-B. zo dňa 10.09.2001 mal súd prvej inštancie za preukázané, že Okresný úrad povolil žalovaným stavbu rodinného domu, skleníka a garáže na pozemkoch č. XXXX/X a XXXX/X v katastrálnom území B., pričom medzi podmienkami povolenia stavby bolo i to, že: a/ čelné oplotenie pozemku bude umiestnené max. 7,70 m od fasády objektu skleníka pričom zostávajúca časť pozemku, v ktorej sú uložené verejné rozvody zostane voľne prístupná a prejazdná, b/ pri realizácii oplotenia musí byť zachovaný prístup správcov sietí (ZEZ š.p., SPP a.s., ZsVAK š.p., a Obec B.) k ich verejným rozvodom počas výstavby aj následného užívania; c/ musí byť zachovaný prístup a vjazd pre vlastníkov pozemku parcela číslo: XXXX/X a XXXX/XX v katastrálnom území B. na ich nehnuteľnosť. Z kolaudačného rozhodnutia vydaného obcou B., Č.j. Q.-XXX/XXXX zo dňa 30.12.2004 ďalej zistil, že obec povolila žalovaným užívanie „Rodinného domu a teraristického skleníka“ SO-02 SO 03 na pozemkoch parcela č. XXXX/X a XXXX/X katastrálne územie B. s prípojkami IS s podmienkami, medzi ktorými bolo: a/ čelné oplotenie pozemku bude umiestnené maximálne 7,70 m od fasády objektu skleníka, pričom zostávajúca časť pozemku, v ktorej sú uložené verejné rozvody zostane voľne prístupná aj prejazdná, b/ zadné oplotenie bude umiestnené minimálne 3,00 m od brehovej čiary Stupavského potoka, pri realizácii oplotenia musí byť zachovaný prístup správcov sietí (voda, elektro, plyn a kanalizácia) počas výstavby aj následného užívania, c/ musí byť zachovaný prístup a vjazd vlastníkov pozemku parcela č. XXXX/X a XXXX/XX katastrálne územie B. na ich nehnuteľnosť.

4/ Súdom prvej inštancie ustanovený znalec D.. J. A. v znaleckom posudku č. 1/2025, účelom ktorého bolo „Zriadenie práva prechodu a prejazdu cez pozemok“ uviedol, že na základe obhliadky zrealizovanej dňa 07.11.2024 zistil, že lokalita žalovaných parcela číslo: XXXX/XX, XXXX/XX je prístupná autom cez súkromné pozemky, ku ktorým majú žalovaní aj žalobcovia zriadené právo prechodu peši a prejazdu motorovým vozidlom v šírke cca 3.6 m /pozn. def. kolmo 3.5 m/. Lokalita žalovaných sa nachádza na R.. L. cca 150 m východne od obrátiska autobusov „. X.. Odtiaľ je lokalita napojená cestou k pozemkom žalovaných po parcele číslo: XXXX/XX /pozn. v súkromných vlastníctvach/. Dopravný priestor v predmetnej lokalite je limitovaný oplotením v úseku pred pozemkami žalovaných príp. č. XXXX/XX šírkou max. 6.34 m. Cez lokalitu žalovaných parcela číslo: XXXX/XX, XXXX/XX vedú podzemné inžinierske siete kanalizácie elektrického vedenia /a podľa vyjadrenia žalobcov tiež plynu /Prílohy 41, 42/. Prístup na lokalitu k pozemkom žalobcov je aktuálne realizovaný vyjazdeným úsekom cez pozemky žalovaných parcela číslo: XXXX/XX, XXXX/XX a časti aj cez parcelu číslo: XXXX/X v šírke prejazdu cca 3 - 3.7 m /obr. 5, str. 12, Príloha 42/ bez evidovaného právneho nároku zapísaného v prospech žalobcov v KN.

5/ Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ust. § 132 ods. 1, 2, 3, § 137 písm. c), § 144, § 145 ods. 1, 2, § 149, § 150 ods. 1, § 162 ods. 1, 3 CSP a § 130 ods. 1, 2, § 151o ods. 1 Obč. Zák.

6/ K meritu veci bližšie ozrejmil, že iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na účastníkoch konania. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť účastníka za výsledok konania, pokiaľ je určený výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie. Predpokladom dôkaznej povinnosti je teda tvrdenie skutočností účastníkom, tzv. bremeno tvrdenia. Medzi povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou je úzka vzájomná väzba. Ak účastník nesplní svoju povinnosť tvrdiť skutočností rozhodne z hľadiska hypotézy právnej normy, potom spravídla ani

nemôže splniť dôkaznú povinnosť. Ak ide o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať pre účastníka väčšinou za následok pre neho nepriaznivé rozhodnutie. Zákon účastníkom ukladá povinnosť tvrdiť všetky potrebné skutočnosti; potrebnosť, teda okruh rozhodujúcich skutočností, je určovaný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov. Táto norma zásadne určuje jednak rozsah dôkazného bremena, t. j. okruh skutočností, ktoré musia byť ako rozhodné preukázané, jednak nositeľa dôkazného bremena. Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkmi v spore v závislosti na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti účastníkov. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce (teda aj prípadné rovnaké právo žalovaného) sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu. Pri posudzovaní dôkazného bremena na strane toho - ktorého účastníka treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t. j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo 17/2010 z 28. marca 2012). Vo vzťahu k predmetu sporu potom ďalej rozviedol, že pre vznik práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním je nevyhnutné splniť podmienky, ktoré sú dané aj pre vydržanie vlastníckeho práva. Vecné bremeno vznikne vydržaním vtedy, keď oprávnený držiteľ práva vykonáva toto právo pre seba, a to v dobrej viere, že mu právo patrí, pričom toto právo využíva nepretržite po dobu desiatich rokov. Predmetom vydržania môže byť iba také právo, ktoré je spôsobilé byť vecným bremenom, a teda musí byť spojené s nehnuteľnosťou a umožňuje opakovaný výkon. Základnými podmienkami vydržania sú spôsobilý predmet vydržania, subjekt vydržania, oprávnenosť držby a vydržacia doba. Oprávnenosť držby je nespochybniteľne spätá s dobromyseľnosťou držiteľa práva, že mu právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí. Táto dobromyseľnosť musí byť daná s ohľadom na všetky okolnosti a držiteľ práva musí byť presvedčený, že mu toto právo riadne vzniklo, respektíve že na neho riadne prešlo, hoci v skutočnosti k tomu nedošlo. Z doterajšej rozhodovacej praxe súdov vyplývalo, že toto presvedčenie o dobromyseľnosti bude spojené najmä so zmluvami o zriadení vecného bremena, ktoré trpeli nejakou vadou, o ktorej vade však dobromyseľný držiteľ práva, ktoré zodpovedá vecnému bremenu, nevedel. Presvedčenie o dobromyseľnosti mohlo byť spojené aj s putatívnym právnym titulom, o ktorého existencii sa držiteľ iba domnieval. Súd prvej inštancie v tomto kontexte potom uzavrel, že po vyhodnotení vykonaného dokazovania a po právnom vyhodnotení veci dospel k záveru, že žalobe nie je možné vyhovieť. Podstatou sporu bolo zo strany žalobcov preukázať podmienky splnenia vydržania, tak ako uvádzajú ustanovenia Občianskeho zákonníka. Žalobcovia nepredložili žiadne dôkazy na podporu svojich tvrdení, že došlo z ich strany k vydržaniu práva prechodu a prejazdu cez pozemky žalovaných vydržaním. Nepreukázali, že vykonávajú právo zodpovedajúce vecnému bremenu k cudzej veci pre seba a sú presvedčení, že im toto právo patrí. Žalobcovia nepreukázali a nepodložili dôkaznými prostriedkami ani svoju dobromyseľnosť a nerušený výkon práva, ktorý by mal trvať po dobu ustanovenú zákonom, pri nehnuteľnostiach trvajúcu 10 rokov. Napokon ani od rozhodnutia Krajského súdu Bratislava zo dňa 30.09.2020, žalobcovia okrem návrhu na vykonania znaleckého dokazovania, nepredložili súdu žiadny relevantný a nespochybniteľný dôkaz o ich tvrdeniach, že vydržali právo prechodu a prejazdu cez pozemky žalovaných. Čestné prehlásenia jednotlivých vlastníkov a výpisy z LV jednotlivých vlastníkov podľa súdu prvej inštancie nie sú dôkazmi toho, že žalobcovi príp. ich právni predchodcovia vydržali právo prechodu a prejazdu cez pozemky žalovaných ale iba to, v akom čase každý z nich nadobudol vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam. Súd prvej inštancie dal do pozornosti, že žalovaný 8/ je vlastníkom pozemkov parcela číslo: XXXX/X, druh pozemku: trvalé trávnaté porasty a parcela číslo: XXXX/XX, druh pozemku: trvalé trávnaté porasty, čo sú pozemky, ktoré sú výslovne uvedené v Stavebnom povolení vydanom Okresným úradom Malacky Č.j.: Ž.- B. zo dňa 10.09.2001 a v Kolaudačnom rozhodnutí obce B. Č.j.: Q.- XXX/XXXX zo dňa 30.12.2004 ako pozemky, na ktoré musí byť zachovaný prístup a vjazd. Po zohľadnení skutkového stavu, zhodnotení všetkých vykonaných dôkazov jednotlivo aj vo vzájomných súvislostiach a aplikácii právnych predpisov súd prvej inštancie uzavrel, že nárok žalobcov voči žalovaným na určenie vydržania práva prechodu a prejazdu cez pozemky žalovaných nie je dôvodný, keďže nebolo preukázané splnenie zákonných podmienok vydržania. Z týchto dôvodov žalobu žalobcov 1/-10/ voči žalovaným 1/, 2/ v celom rozsahu zamietol (I. výrok).

7/ Pokiaľ išlo o žalobkyňu 11/, súd prvej inštancie ozrejmil, že vzala svoju žalobu späť podaním doručeným dňa 29.09.2021, pričom žalovaní 1/, 2/ so späťvzatím nevyjadrili nesúhlas. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie konanie žalobkyne 11/ voči žalovaným 1/, 2/ podľa § 144 a § 145 CSP zastavil (III. výrok).

8/ K návrhu žalovaných 1/, 2/ na prerušenie konania podanom dňa 15.04.2025 súd prvej inštancie uviedol, že bol len všeobecne odôvodnený, a to s odkazom na ustanovenia zákona, Ústavy a Listiny základných práv. Keďže nevezhol jeho dôvodnosť s poukazom na §162 ods. 1 CSP, tento návrh podľa § 162 ods. 3 CSP zamietol (II. výrok).

9/ O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a plne procesne úspešným žalovaným 1/, 2/ priznal voči žalobcom 1/ až 11/ nárok na ich náhradu v rozsahu 100%.

10/ Tento rozsudok bol právnenému zástupcovi žalobcov 1/ - 8/ a 10/ JUDr. Miroslavovi Kučerovi doručený 29.10.2025, žalobkyni 9a/ I. B. dňa 07.11.2025 žalobkyni 11/ dňa 21.11.2025 a žalovaným 1/, 2/ dňa 21.11.2025. Proti tomuto rozsudku žiadna zo strán nepodalala odvolanie.

11/ Dňa 07.11.2025 bolo doručené súdu prvej inštancie zo strany právneho zástupcu žalobcov 1/ - 8/ a 10/ späťvzatie žaloby, dôvodiac dĺžkou trvania súdneho sporu (vyše 11 rokov). Žalobcovia v podaní vyjadrili stanovisko, že žalobou nič nedosiahli, pričom si kladú otázku, či vlastnou vinou, resp. či im k tomu nedopomohol súd. Sudca P. J., ktorý 10 rokov riešil danú vec odišiel do dôchodku a vec nedotiahol do konca. Tomuto sudcovi stačilo na preukázanie nároku žalobcov ich tvrdenie, ohľadka na mieste samom, stanovisko žalovaných 1/, 2/, ktorí nikdy netvrdili, že prechod, ktorý žiadajú žalobcovia nie je cesta, ďalej historická situácia zistená ohliadkou na tvári miesta sudcom P. J., že 200 alebo 300 rokov späť sa na pozemky žalobcov nemohlo chodiť pešo, povozom ani inak ako po pozemkoch žalovaných, zo všetkých strán okolo pozemkov žalobcov sú totiž neprípustné kopce a z jednej strany potok. Žalovaní 1/, 2/ dostali povolenia na stavbu svojho domu a kolaudačné rozhodnutie, bola tu jasne stanovená podmienka, že prechod cez ich pozemky v prospech žalobcov musí byť zachovaný, inak by nič nepostavili ani neskolaudovali. Obec vedela prečo dáva a túto podmienku, t.j. preto, že vždy to bola cesta, kadiaľ sa chodilo a sú tu uložené i všetky inžinierske siete. Žalobcovia nechceli z vlastnej iniciatívy predkladať súdu rôzne čestné prehlásenia, napr. starých obyvateľov obce, ako to je s prechodom ľudí cez pozemky žalovaných 1/, 2/. Žaloba bola podaná ešte za účinnosti OSP a sudca P. J. teda mal po zrušení rozsudku odvolacím súdom vykonať v tomto smere dokazovanie, ak to bolo potrebné. Zrejme z jeho strany to potrebné nebolo, nárok žalobcov mal dostatočne preukázaný a preto vo veci nariadil znalecké dokazovanie. Ak sudkyňa Z. nárok žalobcov preukázaný nemala, logicky si žalobcovia kladú otázku, načo bolo znalecké dokazovanie súdom nariadené. Tiež si kladú otázku, kto spôsobil, že konanie na súdoch trvalo zatiaľ 11 rokov. Žalobcovia vzhľadom na situáciu, ktorá vznikla po rozsudku OS Malacky sp. zn. 5C 186/2014 zo dňa 9.10.2025 majú dve možnosti, a to podať voči rozsudku odvolanie a čakať ako rozhodne v merite veci odvolací súd, ktorý už 2. krát zrušíť a vrátiť vec nemôže. Je tu riziko, potvrdenia rozsudku súdu 1. inštancie z dôvodu nepreukázania nároku žalobcov. V takom prípade hrozí navždy res iudicata a teda zamedzenie akéhokoľvek prístupu žalobcov a ich právnych nástupcov na svoje nehnuteľnosti cez nehnuteľnosti žalovaných 1/, 2/. Z opatrnosti touto cestou ísť nemožno. Druhá možnosť je cesta späťvzatia žaloby, pre ktorú sa žalobcovia rozhodli z dôvodu, že buď si prechod so žalovanými zabezpečia dohodou, kúpou, nájmom, úhradou vecného bremena jednorazovo resp. splátkami alebo inak, resp. zhromaždia dôkazy a budú si môcť v budúcnosti uplatňovať opätovne nárok voči žalovaným, prípadne ich právny nástupcom, ak by títo s dohodou nesúhlasili. Žalobcovia zastávajú názor, že neexistuje nateraz žiaden vážny dôvod na strane žalovaných 1/, 2/, že by so späťvzatím žaloby nesúhlasili. Ak by takýto dôvod vzhliadol odvolací súd, spochybnil by tým právoplatné rozhodnutie vydané Obcou B., čo sa týka stavebného povolenia a kolaudačné rozhodnutie na ich nehnuteľnosť, kde je jasne uvedené, že prechod cez ich pozemky na pozemky žalobcov musí byť zachovaný. Vzhľadom na uvedené preto žalobcovia s poukazom na § 370 ods. 1 CSP žiadajú, aby odvolací súd pripustil späťvzatie žaloby, zrušil rozsudok OS Malacky sp. zn. 5C 186/2014 zo dňa 9.10.2025 a konanie vo veci zastavil.

12/ Na výzvu súdu prvej inštancie žalovaní podaním doručeným súdu dňa 07.01.2026 vyjadrili, že so späťvzatím žaloby nesúhlasia z dôvodu nastolenia právnej neistoty, ktoré by im späťvzatie žaloby prinieslo. Uvedli, že spor trvá už 11 rokov a hoci nepopierajú právo žalobcov vziať žalobu späť, na vyjadrenie svojho nesúhlasu majú vážne dôvody. Bližšie rozviedli, že primárne by mal súd posudzovať, či späťvzatie žaloby súvisí s tým, či sa žalobcovia snažia po prečítaní rozsudku využiť situáciu a zastaviť konanie späťvzatím žaloby, keďže je rozhodnutie v ich neprospech a v budúcnosti chcú podať novú žalobu. Majú tak možnosť oboznámiť sa s výsledkom rozhodnutia a podľa toho sa rozhodnúť, či späť vezmú žalobu, ak je výsledok rozhodnutia pre nich nepriaznivý, a to aj opakovane a podať novú žalobu. Rovnako z rozsudku zistia, akú argumentáciu súd použil na jeho zdôvodnenie a aké nedostatky žalobcom v spore vytýkal. Už v tomto štádiu dochádza k znevýhodneniu žalovaných v spore. V prípade, že dôjde k podaniu novej žaloby, čo nevylučuje právny zástupca žalobcov v odôvodnení späťvzatia žaloby, dôjde k porušeniu práva žalovaných na spravodlivý proces tým, že príde k výberu nového sudcu, pričom žalobcovia budú v konaní poučení o skutočnostiach, ktoré im vytkol súd; rovnako budú môcť v novom konaní podávať nové dôkazy, čo aj spomenul právny zástupca žalobcov v odôvodnení späťvzatia.

Vzhľadom na vek žalovaných a nemožnosti vylúčiť, že právny zástupca žalobcov bude pokračovať v spore podaním novej žaloby, ako aj s prihliadnutím na už vyššie uvedené skutočnosti, žalovaní nesúhlasia so zastavením konania a späťvzatím žaloby a žiadajú pokračovať v konaní. Odmietajú návrh žalobcov na zrušenie rozsudku späťvzatím žaloby.

13/ Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (ust. § 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že späťvzatie žaloby nie je dôvodné pripustiť.

14/ Podľa § 370 ods. 1 CSP, ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Podľa § 370 ods. 2 CSP súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví.

15/ Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že rozhodnutie odvolacieho súdu o späťvzatí žaloby je závislé od vyjadrenia žalovanej strany. Ak sa táto vyjadrí, že so späťvzatím nesúhlasí, musí uviesť aj dôvody, ktoré ju k tomu viedli. Tento nesúhlas musí byť odôvodnený vážnymi dôvodmi. Len v takomto prípade odvolací súd späťvzatie žaloby nepripustí. Dikcia „zo závažných dôvodov nesúhlasí“ indikuje, že nemusí ísť o nevyhnutné dôvody alebo záujmy právne, ale môže ísť o závažné etické a morálne, ekonomické, ako aj iné motívy, ktorých dôvodnosť posudzuje súd. Pokiaľ ide o vymedzenie pojmu vážne dôvody, zákon túto otázku nerieši, preto treba vychádzať z toho, že posudzovanie vážnosti dôvodov je výlučne vecou voľnej úvahy a hodnotiaceho úsudku súdu, vždy sa musia posúdiť s ohľadom na okolnosti prípadu.

16/ Či na strane žalovaných ide o vážne dôvody na nesúhlas so späťvzatím žaloby posudzuje súd ad hoc vždy podľa individuálnych okolností prípadu. Je pritom povinný zohľadniť nielen skutkové a právne špecifiká, vrátane povahy žalobou uplatneného nároku, ale aj možné dôsledky zastavenia konania na hmotnoprávny vzťah medzi stranami sporu a na mieru a závažnosť ohrozenia práv a oprávnených záujmov žalovaného. Vážne dôvody nesúhlasu so späťvzatím žaloby nemusia mať pritom nevyhnutne právny základ. Môže ísť o dôvody etické, morálne, ekonomické a podobne, keď z ich povahy vyplýva, že sú žalovanou stranou odôvodnene považované za tak závažné, že opodstatňujú pokračovanie v spore a meritórne rozhodnutie proti vôli žalobcu. Takéto dôvody prichádzajú do úvahy napríklad v konaniach o ochranu osobnostných práv alebo v konaniach o ochranu proti nekalej súťaži, kde môže mať prípadný zamietavý rozsudok pre žalovanú stranu sporu osobitný význam. Z hľadiska povahy predmetu konania však nie sú a priori vylúčené žiadne súdne spory, v ktorých by mohol žalovaný účinne uplatniť vážne dôvody na nesúhlas so späťvzatím žaloby alebo jej časti. Dôvod nesúhlasu so späťvzatím žaloby musí v konaní tvrdiť a preukázať žalovaný. Jeho posúdenie vyžaduje náležitú mieru objektivizácie zo strany súdu a zohľadnenie hypotézy, či by ktokoľvek v právnom postavení žalovaného mohol opodstatnene považovať prezentovaný dôvod nesúhlasu so späťvzatím žaloby za vážne. Samotné subjektívne presvedčenie žalovaného o vážnosti ním uvedeného dôvodu bez ďalšieho na nepripustenie späťvzatia nepostačuje.

17/ V rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 136/2010 je, okrem iného, uvedené: „Späťvzatie žaloby (návrhu na začatie konania) je jedným zo širokej škály dispozičných oprávnení žalobcu ako účastníka konania s postavením tzv. dominus litis (pán sporu), ktorý má právo procesnými úkonmi, ktoré sú prejavom jeho autonómnej vôle ovplyvňovať priebeh a smerovanie celého súdneho konania (tzv. dispozičný princíp občianskeho súdneho konania). Vôľa žalobcu dosiahnuť zastavenie konania prostredníctvom inštitútu späťvzatia žaloby je však limitovaná dvoma skutočnosťami, a to nesúhlasom druhej procesnej strany so zastavením konania a existenciou vážnych dôvodov, pre ktoré konanie zastaviť nemožno. Dôkazné bremeno existencie takýchto vážnych dôvodov potom v konaní nesie žalovaný. Pokiaľ ide o vymedzenie pojmu vážne dôvody, zákon túto otázku nerieši, preto treba vychádzať z toho, že posudzovanie vážnosti dôvodov je výlučne vecou voľnej úvahy a hodnotiaceho úsudku súdu. Tie však nie sú svojvoľné, pretože súd pri posudzovaní závažnosti dôvodov berie na zreteľ jednotlivé skutkové okolnosti prípadu a povahu uplatňovaného nároku a hodnotí predovšetkým možné dôsledky zastavenia konania z hľadiska právneho a faktického stavu vzťahov medzi účastníkmi a dopad na postavenie účastníkov, najmä žalovaného s prihliadnutím na mieru ohrozenia jeho práv a právom chránených záujmov“. Z ďalšieho rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Obo 81/2010 vyplýva: „Posúdenie dôvodnosti nesúhlasu so späťvzatím návrhu je výlučne vecou úvahy súdu. Nemusí ísť len o dôvody a záujmy právne, ale aj závažné etické, morálne, ekonomické a iné motívy závažného charakteru, pre ktoré súd konanie nezastaví“.

18/ Z rozhodnutia NS ČR sp. zn. 3Cdo1171/2002 okrem iného vyplýva, že: „Vážnym dôvodom pre nepripustenie späťvzatia žaloby je spravidla okolnosť, z ktorej je možné dovodiť, že späťvzatím návrhu je žalovaný ohrozený vo svojich oprávnených záujmoch napríklad preto, že v prípade späťvzatia a následného zastavenia konania by sa už sám nemohol s úspechom domáhať rozhodnutia o spornom

nároku (viď vyporiadanie spoločného majetku manželov). Žalovaný musí uviesť dôvod, pre ktorý s pripustením späťvzatia žaloby nesúhlasí“.

19/ Späťvzatie žaloby, a to aj po vydaní rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci samej, je zákonom dovolený a predpokladaný postup, ktorý je upravený v ust. § 370 CSP. Je prirodzeným dôsledkom výsledku sporu, že žalobca v prípade jeho neúspechu môže uplatniť svoje dispozičné oprávnenie a zobrať žalobu späť, t. j. pokiaľ v rozhodnutí vo veci samej sa javí jeho neúspech pred rozhodnutím odvolacieho súdu. Takémuto postupu žalobcu nie je možné zabrániť. Zabrániť dôsledkom takéhoto konania zo strany žalobcu je možné len vtedy, ak by tu boli tak vážne dôvody na strane žalovaného, pre ktoré konanie zastaviť nemožno. Musí ísť o také dôvody, ktoré potláčajú aj základnú zásadu dispozičného oprávnenia žalobcu nakladať s vecou. O takýto prípad by sa malo jednať vtedy, ak by bez rozhodnutia vo veci samej ostali vzájomné práva a povinnosti strán sporu, a to najmä žalovaného neisté, sporné, porušené a bez meritórneho rozhodnutia by nedošlo k ich náprave alebo k nastoleniu stavu právnej istoty. V prejednávanej veci o takýto prípad ide.

20/ Žalovaní ako dôvod nesúhlasu so späťvzatím žaloby akcentovali právnú istotu spočívajúcu v existencii právoplatného rozsudku o zamietnutí žaloby ako nedôvodne podanej, ich vek a s ním súvisiacu obavu, že budú v budúcnosti čeliť ďalšiemu sporu zo strany žalobcov, resp. ich právnych nástupcov z toho istého titulu. Okresný súd zamietol žalobu z dôvodu nepreukázania dôvodnosti nároku uplatneného žalobcami, pričom žalobcovia proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nepodali. Týmto rozhodnutím okresný súd upravil vzájomné vzťahy medzi stranami sporu so záverom, že žalobcovia nepreukázali zákonné podmienky vydržania práva prechodu a prejazdu cez pozemky žalovaných, t. j. že by nadobudli právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním (§ 134, § 151o ods. 1 OZ). Je celkom pochopiteľné, že žalovaní majú odôvodnený záujem, aby rozsudok okresného súdu, ktorým bola žaloba zamietnutá, nadobudol aj právoplatnosť, čím by založil prekážku veci rozhodnutej (pokiaľ by išlo o identicky skutkovo a právne založenú žalobu) a zároveň navodil stav právnej istoty žalovaných voči žalobcom spočívajúci v prekážke opätovného uplatnenia už raz zamietnutého nároku. Je nepochybné, že v prípade nadobudnutia právoplatnosti rozsudku okresného súdu sa právne postavenie žalovaných posilní, pričom medzi stranami sporu je týmto rozhodnutím vyriešená otázka žalobcami nedôvodne uplatneného nároku (domáhať sa určenia existencie práva prechodu a prejazdu vydržaním).

21/ V prejednávanej veci je navyše procesné postavenie žalovaných špecifické v tom, že k späťvzatiu žaloby došlo po vydaní rozsudku okresného súdu, ktorým bola žaloba zamietnutá, teda žalovaní boli v konaní úspešní. Žalobcom síce nie je možné uprieť procesnú možnosť späťvzatia žaloby aj v takomto štádiu konania, avšak toto ich dispozičné oprávnenie je limitované práve nesúhlasom žalovaných a vážnymi dôvodmi na ich strane, na základe ktorých so späťvzatím žaloby nesúhlasia. Už samotnú procesnú situáciu žalovaných, ako strany úspešnej v konaní pred súdom prvej inštancie, považuje právna teória za pravdepodobný závažný dôvod ich nesúhlasu so späťvzatím žaloby (Števíček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol.: Civilný sporový poriadok, Veľké komentáre, C.H.BECK, 2016, str. 1250).

22/ Odvolací súd pri hodnotení dôsledkov zastavenia konania z hľadiska právneho a faktického stavu vzťahov medzi stranami sporu a pri hodnotení dopadu na postavenie žalovaných dospel k záveru, že prípadným zastavením konania na základe späťvzatia žaloby a zrušením vydaného zamietajúceho rozsudku okresného súdu, by došlo k zhoršeniu ich postavenia a k zvýšeniu právnej neistoty za situácie, keď bola žaloba zamietnutá ako nedôvodná. Rozsudok okresného súdu vyriešil vzťah medzi stranami sporu so záverom, že žalobcovia nepreukázali vydržiaci titul na prechod a prejazd cez pozemky žalovaných, čo však neznamená, že by zriadenie vecného bremena v nevyhnutnom rozsahu rozhodnutím súdu v budúcnosti nemohli voči žalovaným iniciovať (§ 151o ods. 1 OZ, príp. § 151o ods. 3 OZ). Išlo by však o vecné bremeno zriadené za náhradu, teda z pohľadu žalovaných za výrazne spravodlivejších podmienok. Odvolací súd preto nevidí rozumný dôvod, prečo by mala opätovne nastúpiť právna neistota medzi stranami sporu na základe späťvzatia žaloby, pripustením ktorého by došlo k zrušeniu vydaného rozsudku, ktorý už vzájomný vzťah vysporiadal. Podľa odvolacieho súdu každá osoba v postavení žalovanej strany by bola oprávnená dôvodne domáhať sa nepripustenia späťvzatia žaloby.

23/ S prihliadnutím na individuálne okolnosti tohto konania, jeho štádium a procesné postavenie žalovanej, dospel odvolací súd k záveru, že žalovanými udávané dôvody sú tak závažné, že bránia zastaveniu konania. Súd druhej inštancie preto rozhodol tak, že späťvzatie žaloby podľa § 370 ods. 2 CSP nepripustil.

24/ Pokiaľ ide o žalobkyňu 11/, vo vzťahu k nej žalovaný 1/, 2/ nesúhlas so späťvzatím žaloby nevyjadrili (žalobkyňa 11/ vzala žalobu späť ešte pred meritórnym rozhodnutím súdu prvej inštancie), preto súd prvej inštancie konanie žalobkyne 11/ voči žalovaným 1/, 2/ zastavil (III. výrok). Čo sa týka žalobkyne

9a/, tá obdobný procesný úkon ako žalobcovia 1/- 8/ a 10/ vo veci späťvzatia žaloby po rozhodnutí súdu prvej inštancie nerealizovala.

25/ Po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia súd prvej inštancie rozhodne už len o výške priznaných trov konania podľa § 262 ods. 2 CSP, keďže odvolanie proti rozsudku okresného súdu podané nebolo.

26/ Hoci nejde o odvolacie konanie, je potrebné rozhodnúť o trovách druhoінштанčného konania. Keďže o späťvzati žaloby po vydaní rozsudku súdom prvej inštancie rozhoduje súd druhej inštancie, rozhoduje aj o trovách druhoінштанčného konania. Zohľadniac, že žalovaným s podaním vyjadrenia k späťvzatiu žaloby trovy konania nevznikli, súd druhej inštancie rozhodol tak, že im nárok na ich náhradu nepriznal (§ 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP, R 72/2018).

27/ Súdu prvej inštancie tak zostane rozhodnúť len o výške náhrady trov konania ako celku v lehote do 60 dní po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

28/ Rozhodnutie senátu súdu druhej inštancie bolo prijaté v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- c) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- d) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- e) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods. 1 prvá veta CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne / dovolacie dôvody/ a čoho sa dovolateľ domáha /dovolací návrh/ (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).